

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/12/2022
Identifikačné číslo spisu: 5021200435
Dátum vydania rozhodnutia: 28. februára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:5021200435.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu: T.. C. P., narodený XX. G. XXXX, bytom L., Y. XXXX/XX, proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, Útvar sociálneho zabezpečenia, so sídlom Bratislava, Račianska 71, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-d-12379/14-2021 zo dňa 2. júla 2021, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 15Sa/14/2021 - 25 zo dňa 25. novembra 2021, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom konania n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 15Sa/14/2021 - 25 zo dňa 25. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“ a „krajský súd“) odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, Útvar sociálneho zabezpečenia (ďalej len „GR ZVJS“) č. GR ZVJS-d-12379/14-2021 zo dňa 2. júla 2021 a vrátenia veci na nové konanie.

2. Žalobca sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo správne konanie vo veci jeho žiadosti o priznanie starobného dôchodku zastavené podľa § 30 ods. 1 písm. f/ zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“), t. j. z dôvodu, že vo veci už začal konať iný príslušný správny orgán. Proti rozhodnutiu o zastavení konania z tohto dôvodu osobitný predpis nepripúšťa riadny opravný prostriedok (§ 30 ods. 2 správneho poriadku). Krajský súd poukázal, že šlo o jedноступňové administratívne konanie a prípadné podanie riadneho opravného prostriedku je pre nadobudnutie právoplatnosti vydaného rozhodnutia právne irelevantné. Predmetom súdneho preskúmania je tak jedноступňové právoplatné rozhodnutie č. GR ZVJS-d-12379/14-2021 zo dňa 02. 07.

2021 a žalovaným je orgán, ktorý ho vydal, t. j. GR ZVJS (§ 180 ods. 1, druhá veta SSP v spojení s § 199 ods. 3 SSP).

3. Pre posúdenie včasnosti podania správnej žaloby je rozhodujúci deň doručenia predmetného (žalobou napadnutého) rozhodnutia žalobcovi. Výzvou zo dňa 04. 11. 2021 krajský súd vyzval žalovaného na predloženie napadnutého rozhodnutia s vyznačenou doložkou právoplatnosti, ako aj doručenky o doručení uvedeného rozhodnutia žalobcovi. Z doručenky pripojenej k napadnutému rozhodnutiu, ktorú žalovaný krajskému súdu doručil dňa 15. 11. 2021, mal krajský súd preukázať, že napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo žalobcovi doručené do vlastných rúk dňa 09. 07. 2021. V zmysle § 69 ods. 4 SSP lehota určená podľa mesiacov sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojím pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. V danom prípade dňom, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty, t. j. dňom, kedy bolo napadnuté rozhodnutie žalobcovi doručené, bol 09. 07. 2021. Odo dňa 09. 07. 2021 teda začala plynúť lehota dvoch mesiacov na podanie žaloby podľa § 181 ods. 1 SSP. Posledný deň dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby pripadol na 09. 09. 2021 (štvrtok, pracovný deň). Žalobca podal žalobu elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom (prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy) až dňa 30. 09. 2021.

4. Na základe uvedených skutočností - napadnuté rozhodnutie bolo žalobcovi doručené 09. 07. 2021 a žaloba bola podaná dňa 30. 09. 2021, krajský súd skonštatoval, že žaloba bola podaná po uplynutí 2-mesačnej lehoty na jej podanie, t. j. žaloba bola podaná oneskorene. Preto krajský súd pri aplikácii § 98 ods. 1 písm. d/ SSP žalobu odmietol.

5. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť žalobca. Kasačnú sťažnosť odôvodnil „nesprávnym procesným postupom správneho súdu (bez verejného konania), ktorým mu nebolo umožnené využiť jeho procesné práva (právo konania za jeho účasti, právo na vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom), čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý postup a jeho správna žaloba bola nezákonne odmietnutá“. V kasačnej sťažnosti žalobca poukázal najmä na absenciu nariadenia verejného konania, porušenia základného práva na spravodlivý súdny proces, aby jeho vec bola prerokovaná verejne a bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Vo vzťahu k dôvodu odmietnutia žaloby krajským súdom - oneskorene podaná žaloba - uviedol, že „ak sa občan na súde domáha ochrany svojho základného práva (práva nebyť diskriminovaný, práva na starobný dôchodok ...), tak podanie správnej žaloby nemôže byť nikdy oneskorene!!!“ Takáto žaloba podľa žalobcu nemôže byť odmietnutá, ani vtedy keď nie je podaná vo „všeobecnom určenom termíne“. Žalobca tiež namietal, že krajský súd mu nedoručil vyjadrenie žalovaného v zmysle § 106 SSP.

6. Žalovaný nevyužil svoje právo a na základe zaslanej výzvy správneho súdu, sa nevyjadril ku kasačnej sťažnosti žalobcu. Kasačná sťažnosť bola žalovanému doručená dňa 21. 12. 2021.

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší správny súd“) bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zákona č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

8. Najvyšší správny súd ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné zamietnuť.

9. Podľa § 98 ods. 1 písm. d/ SSP, správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

10. Podľa § 106 ods. 1 SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. Žalobca sa k nim môže vyjadriť v lehote určenej správnym súdom.

11. Podľa § 181 ods. 1 SSP, fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

12. Podľa § 181 ods. 4 SSP, zmeškanie lehoty podľa odsekov 1 až 3 nemožno odpustiť.

13. Podľa § 438 ods. 1 SSP, kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

14. Podľa § 452 SSP, na konanie na kasačnom súde sa primerane použijú ustanovenia druhej časti tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 461 SSP, kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

16. Najvyšší správny súd po oboznámení sa so súdnym spisom krajského súdu zistil nasledovné skutočnosti. Žalobca podal správnu žalobu doručenu krajskému súdu dňa 30. 09. 2021, v rámci ktorej žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 02. 07. 2021. Vzhľadom na to, že žalobca neuviedol, kedy mu napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo doručené, krajský súd vyzval žalovaného, aby oznámil, kedy bolo napadnuté rozhodnutie žalobcovi doručené a zároveň, aby predložil aj napadnuté rozhodnutie s doložkou právoplatnosti a doručenkou od žalobcu. Žalovaný predložil overenú kópiu napadnutého rozhodnutia s vyznačením dňa právoplatnosti - 09. 07. 2021 - spolu s kópiou doručanky od žalobcu s dátumom prevzatia zásielky - 09. 07. 2021. Vzhľadom na to, že žalobca podal žalobu dňa 30. 09. 2021, krajský súd odmietol podanú žalobu, pretože bola podaná oneskorene v zmysle § 98 ods. 1 písm. d/ SSP, t. j. po uplynutí dvojmesačnej lehoty s poukazom na § 181 ods. 1 SSP. S uvedeným názorom sa najvyšší správny súd stotožňuje.

17. Krajský súd po podaní správnej žaloby správne skúmal, či žaloba bola podaná včas žalobcom. Ako v napadnutom uznesení konštatoval krajský súd, žalobca podal správnu žalobu dňa 30. 09. 2021 proti napadnutému rozhodnutiu, ktoré mu bolo doručené dňa 09. 07. 2021. Z ustanovení Správneho súdneho poriadku vyplýva, že fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak Správny súdny poriadok alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Aby bolo možné podanú žalobu žalobcu považovať za podanú včas, žalobca by ju musel podať najneskôr dňa 09. 09. 2021 (štvrtok, pozn. súdu). V danom prípade možno hovoriť o procesnoprávnej lehote. Procesnoprávna povaha lehoty na podanie správnej žaloby má za následok, že na jej zachovanie stačí, ak sa posledný deň lehoty, t. j. v žalobcovom prípade - deň 09. 09. 2021 - podá žaloba na krajskom súde, prípadne odovzdá poštovému prepravcovi na doručenie. Lehota je zachovaná aj vtedy, ak sa tak urobí prostredníctvom elektronických prostriedkov (žalobca využil možnosť podania správnej žaloby elektronickou formou s autorizáciou prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy, pozn. súdu).

18. Pri počítaní lehoty na podanie správnej žaloby sa postupuje podľa § 69 SSP, pričom platí, že v prípade dvojmesačnej lehoty na podanie správnej žaloby, táto začína plynúť odo dňa oznámenia napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy (v žalobcovom prípade tak pripadlo na deň 09. 07. 2021 (doručenka, pozn. súdu). Koniec dvojmesačnej lehoty je stanovený na deň, ktorý sa svojím číselným označením zhoduje s dňom, v ktorom nastala udalosť určujúca začiatok lehoty, t. j. oznámenia napadnutého rozhodnutia (v žalobcovom prípade to pripadlo na deň 09. 09. 2021). Zároveň však platí, že v prípade zmeškania tejto lehoty na podanie správnej žaloby, zmeškanie nemožno odpustiť. Zmeškanie lehoty na podanie správnej žaloby je neodstrániteľnou vadou súdneho konania, ktorá má za následok odmietnutie správnej žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. d/ SSP bez meritórneho rozhodnutia, tak ako rozhodol v napadnutom uznesení aj krajský súd. Nemožno tak súhlasiť s názorom žalobcu, že podanie správnej žaloby nemôže byť nikdy oneskorené.

19. Najvyšší správny súd zároveň poukazuje, že konanie v správnom súdnictve je založené na dispozičnej zásade, v zmysle ktorej konanie súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného

správneho orgánu je možné začať len na základe žaloby, a súčasne je na samom žalobcovi, aby určil predmet súdneho prieskumu. S uvedeným je potrebné spojiť aj lehotu na podanie správnej žaloby, pričom tento úkon je plne v dispozícii práve žalobcu, pretože len on vykonáva tento úkon, či už osobným podaním žaloby na krajskom súde, prípadne dorúčením prostredníctvom poštového prepravcu, alebo v neposlednom rade prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy.

20. Žalobca namietal, že krajský súd mu nezaslal vyjadrenie žalovaného ku správnej žalobe, pričom poukázal na ustanovenie § 106 SSP. Najvyšší správny súd v tejto súvislosti poukazuje, že v prípade, ak krajský súd rozhoduje bez nariadenia pojednávania (čo bol aj prípad žalobcu), nemusí zasielať vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. Krajský súd tak konal z dôvodu, že žaloba žalobcu trpela neodstrániteľnou vadou konania - t. j. bola podaná oneskorene, čo malo za následok zákonný predpoklad v odmietnutí žaloby krajským súdom podľa § 98 ods. 1 písm. d/ SSP.

21. Ostatné námietky žalobcu vzhľadom na odmietnutie žaloby krajským súdom a zamietnutie kasačnej sťažnosti najvyšším správnym súdom, preto najvyšší správny súd nepovažoval za potrebné sa k nim osobitne a vyčerpávajúco vyjadrovať.

22. Najvyšší správny súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a s prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého uznesenia, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku uznesenia.

23. Najvyšší správny súd zároveň poukazuje, že „obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania“. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 zo dňa 08. 03. 2017). Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší správny súd námietky žalobcu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu považoval za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

24. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ho nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP analogicky podľa § 168 SSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho správneho súdu pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

